Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—It is a hypothetical question and I am unable to answer it. It involves a very big issue.

Mr. CHAIRMAN.—Questions are over.

Member's Representation

Smt M. R. LAKSHAMMA (Graduates' Constituency).—Sir, I have a representation to make to you and it is this. We, as Legislators, must be in possession of documents like the copies of the Resolution as well as the Official Languages Amendment Act. While copies of the Official Languages Amendment Act of 67 reached us from the Gazette on February 15, the copies of the resolution have not yet been given to us at all. Sir, in order to make us aware of the entire application of this question, I would request you, to supply us with the necessary copies. I referred to the Librarian but he said that he had a reference copy and copy cannot be supplied to each individual. It is very necessary to have these documents and therefore I would request you to kindly supply both these documents.

Mr. CHAIRMAN.—I will look into the matter.

†ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ (ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗಸಭೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ನನಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಓದುತ್ತೇನೆ.

ಸಭಾಪತಿಯವರು.—ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ.—ಇನ್ನೊಂದು ಮನವಿ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕುಸಿದುಬಿದ್ದು ಅನಾಯಕತ್ವವಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಲೀಡರ್ ಆಗಿರುವವರು ಎ. ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನಾದರಣೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರೇ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಲೀಡರ್‌ರವರು ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಿಂದೆ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆದರೆಂದೂ ಸಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಈಗ ಅವರು ಎರಡು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ದೆಹಲಿಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri K. SURYANARAYANA ADIGA (Local Authorities' Constituency).—Sir, on a point of order. Is the hon'ble member making a statement or eliciting information from the Chair?

Mr. CHAIRMAN.—He is placing before the House some of the facts. I am listening to him just to understand him.

Sri M. P. L. SASTRY (Nominated).—Sir, this hour after questions is merely meant for representation to the Chair and not meant for anything else that transpires elsewhere. You will please give us guidance as to how to proceed.

Mr. CHAIRMAN.—He is making some statement. I am going to ask him under what rule he is making a statement ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ.—ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾವ ರೂಲ್ಸನ್ನೂ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. CHAIRMAN.—The Hon'ble member will resume his seat. This House is bound by certain rules and procedures and we are all along following them. If the hon'ble member will kindly quote under what rule he is making a statement, it will be easy for me to give my opinion. Otherwise any member will make any statement in the House and there will be no rules or procedure.

†Sri M. C. NARASIMHAN (Legislative Assembly Constituency).—Sir, so far as the hon'ble member is concerned, he is about to conclude. If the two friends on the other side have had patience they would have known what prayer he is making. The prayer is a longish prayer. As per the rules of procedure, you have on a number of occasions allowed the members, particularly I should say you have been indulgent to members on this side and allowed representations of a general nature. Therefore, if we just wait we will know what transpires and whether directions should be given to the Government or not or what you have to do. You will kindly remember that we have made representations that statements that have taken place in the Assembly should be made here; We have also suggested sometimes about the resignation of the Home Minister. We have demanded.....

Mr. CHAIRMAN.—The point is, because I have become lenient, it should not be deemed as a rule. The only thing is, if an hon'ble member has to make a certain representations relating to some urgent business there is some scope for it. But this should not be a rule. Whether the hon'ble member Sri Sivanandaswamy spoke about law and order, there is ample scope to discuss it when the Debate on the Motion of Thanks is taken up. So far as resignation is concerned, it is for the Home Minister to make a statement or not. I cannot compel him.

The hon'ble member has sent some papers. He may send a notice so that he will have an opportunity of getting a reply.

Sri M. C. NARASIMHAN.—In suport of what the hon'ble member has stated, I submit that immediately after the Question Hour, one ssue which is relevant is raised. That is about the alleged resignation which this House unfortunately has come to know through second or third hand report. He is the Leader of the House and if conventions are to be respected, he should have made a statement here if he is really resigning. I am aware of rule 145 regarding statement to be made by a Minister who is resigning. As per the Parliamentary conventions it is usual that statements are made. It ought to be made before the normal

business of the House is taken up, *i.e.*, immediately after the Question Hour is over. As no such statement is put on the Agenda and we find from the newspapers that he has resigned and just half-an-hour back a reference was made in the lower House in regard to this matter, we must know the exact position. So far as this House is concerned, Sri Rama Rao as Home Minister has resigned and he is bound to make a statement. Of course others may say he is not bound. But on a similar occasion, when Mrs. H. C. Dasappa who was in charge of the Prohibition portfolio tendered her resignation a situation arose and it was stated that rules did not provide that she should make a statement. Later on she did make a statement. Whatever the rule is, we would expect with due deference to some democratic conventions, a person who occupies such a position would make a statement. It is one thing to say that rules do not compel but what is the convention ? The convention in this regard is definite that almost all ministers who have resigned have made definite statements about the circumstances in which they have resigned. We are in a difficult position. We do not even officially know about it and nobody is there to clarify. This is not the way the House is to be treated. If he does not make a statement, it is up to the Government to clarify the position. It is in that light that a representation can certainly be made.

Mr. CHAIRMAN.—Let there be no statement; the hon'ble Member can make any representation.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Will the Chair kindly direct the Government to find out why in the Order Paper today this Minister's statement is not put down. Do they want to take technical shelter under rule 140 which is only an enabling rule or do they want to respect conventions ?

Secondly, we would like to have a clarification from the Chair whether the Chief Minister intends to continue as the President of A.I.C.C. or whether he intends to continue as the Chief Minister. I may point out how it has led to lot of difficulty and confusion. The other day, the tour programme of Chief Minister has been sent to all of us and that tour programme issued from the Secretariat says "Tour programme of Sri S. Nijalingappa, President of A.I.C.C. and Chief Minister of Mysore in and outside Mysore". This is rather extraordinary. It is a serious matter because as Chief Minister of this State he goes to the neighbouring States and calls for subversion of the Governments elected by the people there. This involves constitutional propriety and the relationship between two units of the federal structure. He is entitled to do this as President of the Congress but since he continues as the Chief Minister of the State, such improprieties will undermine the very basis of democracy. One should be very much concerned about it and you, Sir, as the upholder of the dignity of fundamental values underlying the Constitution must direct the Government to clarify whether they wish to continue this state of affairs.

† Sri J. B. MALLARADHYA (Legislative Assembly Constituency).—Sir, I should like to make myself clear in regard to the points raised by my esteemed friends Sri Sivanandaswamy and Sri Narasimhan.

Rule 164 is very clear. It is not obligatory for a Minister who resigns to make a statement. Even if he wants to make a statement, he can only do so with the approval and consent of the Chair. In this particular case I think we are a little too late. If the information culled from the papers has got to be accepted, the resignation has been accepted. So, he is no longer at the moment the Minister in charge of Home Portfolio. So, the Chair cannot compel him and he cannot of his own accord make a statement without the Chair's concurrence or approval.

2-45 P.M.

We are entitled to know who is the leader of the House, and I expected that the Chairman would make an announcement if a decision has been taken as to who is the leader of the House.

The next point made by Sri Narasimhan, to my mind, is a wholly unnecessary point to be raised on the floor of the House. In regard to the tour programme issued by the Secretariat, if it contains the mention of the Chief Minister as the Congress President, I think it is very wrong. It should not have been done because in any tour pragramme that issues from the Secretariat reference could only be to his tour as Chief Minister. If that has been done, it is thoroughly improper. He can at any time go to any other State as Chief Minister. In this particular case it is not as if he carried out the work of the Congress President. He has actually had discussions with his colleagues in other States and except for the technical defect of 'Congress President' being mentioned in the tour programme it is all right. The Chair is perfectly competent to tell the Government that such a thing should not be repeated. In regard to the Chair giving a direction to the Chief Minister to accept one or the other office, it is clearly outside the province of this House and the province of the Chair also. I do not know under what provision or rules of procedure such a direction could be given. I hold brief neither for Government nor for anybody. If you want to set up healthy democratic conventions in this House and the Lower House, let us be guided by certain conventions. I personally feel that there is nothing to be done beyond getting the information as to who is the leader of the House.

† Sri M. P. L. SASTRY.—Sir, the hon. Member Sri Narasimhan has made a mistake. The Order Paper is not issued by the Government as stated by him; it is done under your direction perhaps in consultation with the Government. Rule 145 says that a Minister who has resigned may make a statement with the consent of the Chairman and a copy of it should be sent to you, Sir. If it is not a written statement, the gist of it has to be made avaliable for the Chairman. Therefore, it is not

obligatory on the part of any Minister who resigns to make a statement either in this House or in the other House. There are a number of cases where Ministers at the Centre and in the States have resigned and yet have not made statements. Therefore, to demand a statement to be made by a Minister who has resigned seems to me very irrelevant. The Chief Minister is a public citizen and the leader of a party and is entitled to transact any business that he has been asked to do. The only thing with which the House or the people are concerned is whether the Chief Minister has discharged his duties as a Chief Minister. Sri Narasimhan wanted the Chair to give directions and it looks to me extremely irrelevant and beyond the purview of the discussions of this House.

†Sri K. R. ACHAR (Legislative Assembly Constituency).—My friend, Mr. M. C. Narasimhan referred to the tour programme of the Chief Minister and said that the Secretariat has committed a mistake in issuing the programme for him both as Chief Minister and All-India Congress President. I would say that to describe a person of all the positions he holds does not amount to any impropriety.

†Smt. M. R. LAKSHAMMA (Graduates' Constituency).—As far as the first question is concerned, *viz.*, the resignation of the Home Minister, it is only a reported resignation, and I am sure this House and you have not been conveyed that information. Therefore, the question of making or not making a statment on the Floor of this House does not arise at all till a formal communication is received.

In regard to the Chief Minister holding two offices, as we all know, in England the Party Chairman happens to be the Leader of the Party and also the Chief Minister. In our State also there was a time when the Chief of the M.P.C.C., was the Chief Minister. We are not concerned with it. It may be a technical error on the part of the publication. But, in regard to the constitutional propriety, I would say that Sri Narasimhan is incorrect.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಗೋವರ್ಧನ ರಾವ್ (ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶ ಹೊಂದಿವರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಷಯವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಈಗ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಹೊಸ ವಿಷಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಪಂಡಿತ ನೆಹ್ರೂರವರು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಇದೇನೂ ಅಂಥ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಚಾರವಲ್ಲ.

ಸಭಾಪತಿಯವರು.—ಅದನ್ನು ತಪ್ಪೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೊರಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆಂದು ನಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆ ನಮೂದಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯೇ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಗೋವರ್ಧನ ರಾವ್.—ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಒಂದು ವಾದವನ್ನೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ? ಏಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ? ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ ಅದು ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಬರಬಹುದೇ ವಿನಾ ಈ ಮನೆಯ ಲೀಡರಾಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ,

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಆಂಜನಪ್ಪ (ಪದವೀಧರರ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಅದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಮರಾಯರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಊಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಹಿಂದೆ ಒಂದಾ ವರ್ತಿ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆಫೀಸನ್ನೂ ಮತ್ತು ಫೈಲುಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗ ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಇವರ ರಾಜೀನಾಮೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವರು ಹಾಗೆ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದವರು ಯಾರು? ಯಾರು ನಿಮಗೆ ಹಾಗೆ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೋ ಅವರನ್ನೇ ಕೇಳಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಒಮ್ಮೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರಂತೆ. ಹಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಧಿಕೃತ ವಿಷಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ತಿಳಿಯದ ಹೊರತು ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಶ್ರೀ ರಾಮರಾಯರು ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಪದವಿಗೆ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರು ಒಂದು ಸೌಜನ್ಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ವಿವೇಚನಾ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀ ರಾಮರಾಯರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದುದರಿಂದ ಅವರು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಪದವಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಕೇವಲ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದುದಕ್ಕೇ ಮಂತ್ರಿಪದವಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ, ಅಂಥಾ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದವರು ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಪದವಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡವೇ? ಅವರು ಏಕೆ ಇನ್ನೂ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ!

ಇನ್ನು ಆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸದ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿನಲ್ಲಿ ತಾವು ಅಂಥವರು ಇಂಥವರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಪತಕ್ಕೆ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದವರು? ಅಥವಾ ಇವರ ಪರಿಚಯ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಿಲ್ಲ? ಹಾಗೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವರೇನು ಅಂಥಾ ಅನಾಮಧೇಯರೇನು! ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ವಿವೇಚನೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರೇಕೆ ತಮ್ಮ ರಾಜೀನಾಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆದರಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು! ಅವರು ಯಾವತ್ತೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅನಂತರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಭಾಪತಿಯವರು.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ನರಸಿಂಹನ್‌ರವರು ಎತ್ತಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ 145ನೇ ನಿಬಂಧನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ. ಅದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅವರ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ತಾವು ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆಂಬುದಾಗಿ ನಮೂದಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ಪರಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮಾಡಿರಬಹುದು.

ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರೇನಾದರೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನೋಡೋಣ.

Sri MOHAMED ALI (Minister for Transport and Tourism).—Sir, the resignation of the Home Minister has been accepted by the Governor and it has been notified in the Gazette. It is difficult for me to say whether he is going to make any statement or not.

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development and Co-operation).—Sir, the point for consideration is that the Hon'ble Home Minister's resignation has been accepted by His Excellency the Governor before the Hon'ble House assembled, and the Extraordinary Gazette has been published for the information of the public. I am surprised, what more do the members want when it has been legally and duly published by the Government?

Sri G. V. ANJANAPPA.—It reflects on the efficiency of the Government. It is the duty of the Government to see that the Members get the Extraordinary Gazette.

Sri P. M. NADGOUDA.—I feel the Hon'ble Member has no time to look into the Government publications.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಇನ್‌ಸಿನ್ಯುಯೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸದಸ್ಯರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಬೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೂ ಓದಿಕೊಂಡೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದನಂತರವೇ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿರುವುದು.

Mr. CHAIRMAN.—The Member can mention if there is any other representation.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ.—ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ತರಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ, ಈಗಾಗಲೆ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮರಾಯರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಂದ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಭೆಯು ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಕೊಡಬಹುದು ; ಅದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಏನಾಗಿದೆ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಂದರೆ, ಅವರ ಒಂದು ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯ ಹೀನತೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯ. ಬಹುಶಃ ಗುಂಡಿನೇಟು ಬಿದ್ದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಆರೀತಿಯೂ ಆಗಬಹುದು. ಅನೇಕ ಜನರ ಪ್ರಾಣಾಹುತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು, ಆ ರೀತಿ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವವರು, ಇಂತಹ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುವವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

Mr. CHAIRMAN.—The member is repeating what is already said. I have already ruled it out. I cannot compel the Minister who has resigned to make a statement. Will the member kindly tell me under what rule he is making a statement? Otherwise, I am sorry I cannot allow it. I have given the maximum time.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜನ ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆಮಾಡಿ ಕಾನೂನು ಮುರಿದವರು, ಉಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ತಪ್ಪುಮಾಡಿರುವವರು—ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಮನವಿಯನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗಸಭೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದು ನೋಟೀಸ್ ಆಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದೆಲ್ಲಾ ಇವತ್ತು ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರಿಗೆ ಕೇಳತಕ್ಕ ಕಿವಿ ಇಲ್ಲ, ನೋಡತಕ್ಕ ಕಣ್ಣು ಇಲ್ಲ, ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ. ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜನಗಳ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಆ ಕಾನೂನುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಚ್ಛೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವರ್ತನೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡಲೇ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

† Sri K. R. ACHAR.—Mr. Chairman Sir, I would like to make a representation relating to privileges of this House. Yesterday, we all witnessed the walk-out during the joint session. Most of the members

(SRI K. R. ACHAR)

of the opposition except Hon'ble Member Sri Mallaradhya and few others, almost the entire opposition walked out. I submit this amounts to a breach of privilege of this House and of its members. This privilege question was raised last time and a Committee was appointed for this purpose and I was on that Committee. Once again the same thing has been repeated yesterday and it is a very regretable event. I submit for building up democratic conventions and also in the interest of democracy such practice will have to be somehow avoided and that Committee which was appointed appealed to the good sense of members to see such events do not occur again. But unfortunataly, it has once again occured. It looks as if the people are bent upon breaking democratic traditions. For every offence, I suggest, there must be a penalty. Unless it is provided for, it cannot be curbed. The Committee appointed for this purpose went into this question and left this question to the good sense of the members. I bring this to the notice of the Chair as well as to the Government to think over this matter and appoint a Committee to go into the question of privilege, as the Committee appointed for this purpose did not provide any penalty for the offence. It is very necessary to put an end to such practice. I therefore, appeal to the Chair that certain steps must be taken in this direction. I would also like to draw the attention of the Government to this regrettable event that has happened yesterday. It was almost obstructing the Governor and such things should not be allowed to happen hereafter. I submit to the Chair to think over and appoint a Committee to go into the question or do something that is necessary in this direction.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವಿ. ಅಂಜನಪ್ಪ (ಪದವೀಧರರ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ರಾದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ ಅವರು ಅಷ್ಟು ಆಳವಾದ ಅನುಭವ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇದೇ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಉಭಯಸದನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಒಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಈಗ ಅದೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಪುನಃ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಮಾತು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಶತಾಯ ಗತಾಯ ತಮಗಿರುವ ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಹಿಂದೆ ಆ ಕಮಿಟಿ ಮುಂಬೆಯೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಪುರಸ್ಕರಿಸುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದನ್ಯರಿಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆ. ಅದನ್ನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ನಾವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತಪಕ್ಷದವರು ನಮ್ಮಮೇಲೆ ಉಗ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಯಾರ ಕೈಯ್ಯಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪೊಟಕುಪಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ ಒಂದು ಸೌಮ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅನಮ್ಮತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ನಾವು ನಿನ್ನೆ ವಾಕ್ ಔಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಭಾಷಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಕುರ್ಚಿ, ಮೇಜುಗಳನ್ನು ಬಿಸಾಡಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗಲಭೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ, ಶಾಸನಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆದು ಕೇವಲ ಅನಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇವರಿಗೆ ಏನಿದೆ, ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇವರ ಒಂದು ಬೂಟಾಟಿಕೆ

ಆಟಗಳಿಗೆ ನಾವು ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕಂದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ ಅಥವಾ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ನಮಗೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಒಂದು ಅಂತಹ ಬೆದರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಜಗ್ಗುವವರಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ.—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಬಹುಶಃ ಬೀದಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ರಾಚಿ ಚಾರ್ಜು, ಗೋಲೀಬಾರು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರ ಇಷ್ಟ ಇರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ವಾಕ್‌ಔಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಇವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಕಣವಿರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಾವು ನೋಡೇ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಾವು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೇ ತಾಂಡವಾಡುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಅಂಜನಪ್ಪ.—ನಾವು ಈ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇರೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಹೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಬಳೀ ಚೋಪಿ ಹಾಕಬಾರದು, ಕೆಂಪು ಚೋಪಿ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಇವರು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಹಕ್ಕು ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ?

ಸಭಾಪತಿಯವರು.—ತಾವು ಯಾವ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿದ್ದೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ಅವರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. I request the Hon'ble Member to address only the Chair and not the individual members.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜನರನ್ನು ಕೊಂದರೂ ನುಮ್ಮನಿದ್ದಾರೆ, ಲಾಟಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದರೂ ನುಮ್ಮನಿದ್ದಾರೆ, ಹೆಂಗಸರ ಮೇಲೆ ದುರ್ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ನುಮ್ಮನಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾವು ಹೊರಗೆ ಹೋದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ತೀರ ಅನಂಬದ್ಧ. ನಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರದ ಮತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು. ನಾವು ಇದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳೋಣ. ಒಂದು ಕಡೆ ಲಾಠಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಜನರು ಉದ್ರೇಕಗೊಂಡರು, ಅದಕ್ಕೆ ಲಾಠಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕಾಂಪ್ಲೌಂಡಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದಂತೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಅವಕಾಶ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನೋಡಲಿ. ಅದಕ್ಕೂ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ರಾಮರಾಯರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಅದಕ್ಕೂ ಒಂದು ದಿವಸ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ರಕ್ತದ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಉಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀವು ಪೂರ್ತಿ ರಕ್ತಪಾತದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲು ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ, ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಹೆದರಿಸುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. CHAIRMAN.—Several times I have brought it to the notice of the Hon'ble Members that there will have an opportunity to discuss it during the discussion on the Motion of Thanks to the Governor's Address.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ.—ನಮ್ಮನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ವಾಕ್ ಔಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ.

† Sri M. C. NARASIMHAN.—The question raised by Mr. Achar is that if it amounts to a matter of privilege then this House will discuss it; it is happenning in almost all the Houses of the Country.

Mr. CHAIRMAN.—This matter requires a thorough examination it cannot be decided here.

Sri M. C. NARASIMHAN.—It has been gone into by a Committee of this House. I cannot understand how it can be reopend. Either Mr. Achar must make up his mind that it amounts to breach of privilege then there is an occasion for re-opening of the deliberations, o rhe must make out a case that there is cause for re-opening the whole thing. The matter came up as a substantive motion. It had not come in a light hearted way. You will kindly recall Sir, that the Home Minister made a specific motion on that occasion, and it was put down as a matter of breach of privilege. Why not say definitely that it was to be left to the good sense of the members ? Otherwise there is always a case for saying " why not the Committee do so ". How can they now say that it should be reopend ? I would not have spoken on this had he not invoked the jurisdiction of the Chair. What action can you take ? Technically you cannot take any action, unless there is a substative motion. Even if there is a substantive motion, it has already been discussed and we have come to an understanding. What is the grave provecation for upsetting the understanding ? The Committee did go into the question and had made an elaborate report. I do not think you should allow any more discussion on this. I request you to give a quietus to this.

3-15 P.M.

Sri K. R. ACHAR.—In fact this matter came up last time also just like this. This was raised as a representation. Later on Mr. J. B. Mallaradhya moved a resolution I distinctly remember; Mr. J. B. Mallaradhya will kindly correct me if I have made a mistake This time I have adopted the same course. I did not say that any punishment should be provided or any steps must be taken. I am very serious about this matter because it is one of the basic foundations of democracy to respect the Head of the State. The only point I raised today was to draw the attention of the Chair to the event that happened yesterday and also to draw the attention of the Government to the fact, so that they may consider this aspect. It was left to their good sense that they should not walk out. My point is, whether any Committee either at the instance of the Chairman or at the instance of the Government should be formed to go into this.

Mr. CHAIRMAN.—Unless the Hon'ble Member gives a definite noties under the Rules of Procedure, this matter cannot be taken up.

SECRETARY'S REPORT

SECRETARY.—Sir, I big to lay on the Table of the House a state ment showing the Bills which have received the assent of the Governor or the President, as the case may be, subsequent to the Report made during the previous session.

Statement showing the Bills assented to by the Governor or the President

Sl. No.	Name of the Bill	Date of Assent	Assented by
1	The Mysore (Abolition of Cash Grants) Bill, 1967.	11th December, 1967	President
2	The Mysore Sales Tax (Amendment) Bill 1967.	28th December, 1967	Governor
3	The Mysore Local Authorities (Postponement of Elections and Continuance of Administrators) (Repealing) Bill, 1967.	29th December, 1967	do
4	The City of Bangalore Municipal Corporation (Amendent) Bill 1967.	do	do
5	The Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners' Registration and Medical Practitioners' Miscellaneous Provisions (Amendment) Bill, 1967.	do	do
6	The Mysore Appropriation (No. 4) Bill, 1967.	do	do
7	The Mysore Appropriation (No. 5) Bill, 1967.	do	do
8	The Mysore Appropriation (No. 6) Bill, 1967.	do	do
9	The Karnatak University (Amendment) Bill, 1967.	30th December, 1967	do
10	The Mysore Village Offices Abolition (Amendment) Bill, 1967.	9th January, 1968	do
11	The Motor Vehicles (Mysore Amendment) Bill, 1967.	30th January, 1968	President